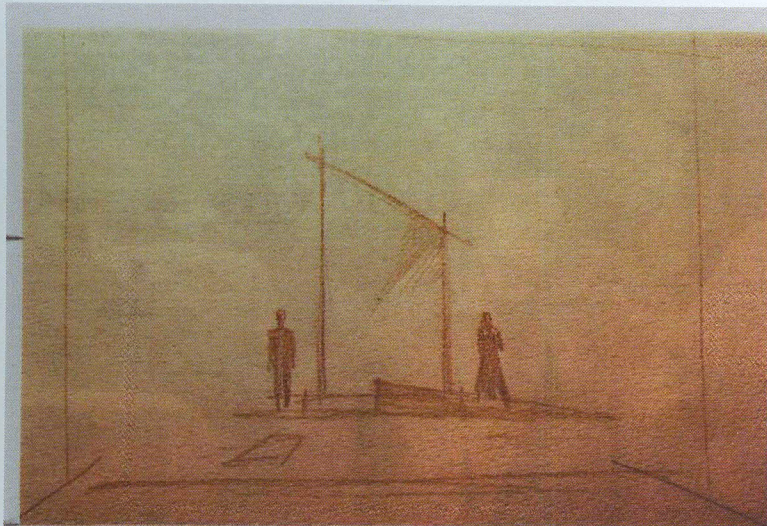
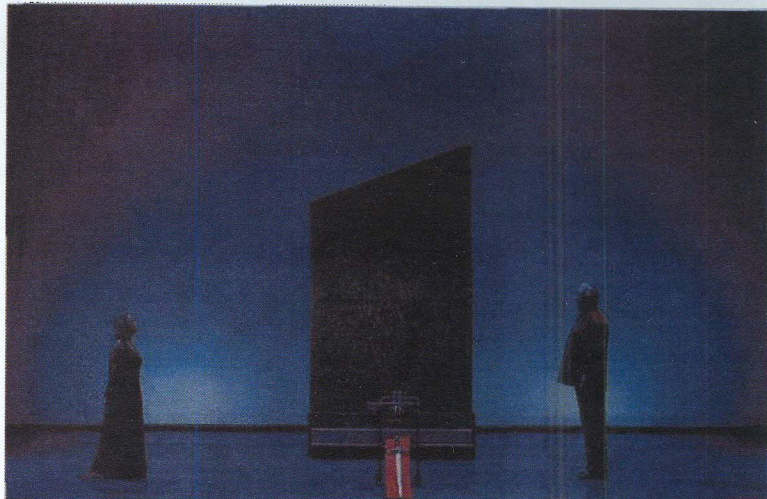

"Tristan ja Isolde" ehk Meistrite kool

Puusepalliats ja lavalumm.

ERVIN ÕUNAPUU eskis

Kunstniku eskisist ooperilava realsuseks.

HARRI ROSPU foto

Margus Mikomägi

Saatsin Ervin Õunapuule mõni aeg tagasi foto, mis mulle tundus ideaalne universaalkujundus. Mõte selles, et sellisel taustal ja selles ruumis võiks mängida mis tahes teksti mis tahes ajast. Ikka et sobiks, oleks huvitav, annaks mõõtte ja aitaks näitlejaid.

Ervin vaatas pilti, kõhises naerda ja vastas, et tema seda mu juttu kujunduse universaalsusest ja muust kinnitama ei hakka, et kolleegid teatrikunstnikud saavat vihaseks, et neilt töö ära võetakse. Nii see siis jäi ja Teatriküljed ilmusid selle pildita.

Huvitavaks teeb asja see, et Õunapuu ise töötas siis Wagneri ooperi „Tristan ja Isolde“ kujunduse lavale seadmise, valguse ja kostüümidega. Ja tulemus on nagu juuresolevatelt pildidelt näha, täpne ja lummav. Kunstnik joonistas kujunduse jaoks puusepaliatsiga üle 300 eskisii.

Siin on oma osa teisel Rapla juurtega mehel Harri Rospul, kes pildistab etendust, vist ainsa eesti fotograafina. Rospu pildidel on etenduse atmosfäär, esteetika ja ka headus või untsuminek.

Kunstnik Ervin Õunapuu sõnul oli just Wagner see, kes kustutas saalis avavalguse, et laval sündiv oleks paremini näha ja kuulda: oleks esil.

Ervin, mis töö oli su jaoks kujundada viis tundi kestvat Wagneri ooperit „Tristan ja Isolde“?

Suur, pööraselt keeruline ja erakordselt huvitav töö. Sellest lavastusest rääkides kasutan alati ülepaistatuid väljendeid. Wagneri muusika ülvõrdeid, olen ikka veel protsessis sees ja emotsioonid üleval. Olen teinud üle saja lavakujunduse, aga see on üks vähestest, millega olen ise rahul, enamgi veel, see on minu parim. Ja tead, Margus,

selle roostes fragmendi liigutamine laval oli mu elutöö, ilma naljata.

Erines see tegemine draamalavastuste kujundamisest?

Jah, erines. Lavakujunduse

"TRISTAN JA ISOLDE"

R. Wagneri ooper. Esietendus Estonia teatris 17. mail 2008

Tristan peab tooma Isolde Cornwalli oma kuningast onule Markele naiseks, kuid reisil tärkab noorte vahel armastus. Isolde laseb oma usutaval sõbral ja teenijal Brangänel valmistada keelatud kire lunastuseks surmajooki, kuid siinane vahetab selle armastuse vastu. Tristani onu ja Isolde abielluvad.

Valgusmeister Neeme Jõe, kunstnik Ervin Õunapuu ja lavastaja Neeme Kuningas Wagneri ooperi peaproovis. Näod räägivad sellest, mida mehed laval näevad.

HARRI ROSPU foto

esimestest eskiisidest reaalse lavani kulus ligi poolteist aastat. Ja kogu selle aja istus Wagner mul kuklas, iga minut, nii öhtul magama heites kui ka hommikul ärghates. Peaproovides sekundite hügmine, valguse sünkroniseerimine – vahel neliteist tundi järjest. Nautisin, millise täpsusega Neeme Kuningas kasutas dekoratsioone, leides neile üha uusi tähendusi. Ja ei mingeid vaidlusi ega pingeid, jah, see koostöö oli minu jaoks vägev. Mitmed draamalavastused olen kujundanud

kuid noorte tunded teineteise vastu ei kustu.

Richard Wagner on helilooja, kellest sai tänu oma julgetele ja vastuolulistele ideedele üks muusikaajaloo suuremaid reformaatoreid. 1865. aastal Müncheni Hoftheateris ettekandele tulnud ooper „Tristan ja Isolde“ on suurepärane näide uuest muusikalise draama vormist, mis oma voolavuse ja lõputu meloodiapüüdlusega on vastandiks itaaliapärasele numbriooperile.

Ooperi libreto valmis 1869.

paari päevaga... On ka töid, mis sündinud mõne minutiga, kunagi aastaid tagasi sirgendasin tööjoonised salvrätikule ja esitasin „kavandi“ järgmisel hommikul kunstinõukogule, sama kujunduse eest anti hiljem miski preemia... Kõik on subtelne, sekund või sajand, vahel pole vahet.

Erandlikult sinu jaoks kujundasid seekord ka kostüümid, miks ja mida see sinult nõudis?

Lavastaja ja minu nägemus „Tristanist ja Isoldest“ kattus

aastal helilooja enda sulest ning põhineb keldi legendidetsüklist pärit lool. „Tristan ja Isolde“ on mõjutatud Schopenhaueri filosoofiast, mille järgi elu on kannatuste jada ning õnn vaid pettekujutelm. Tristan ja Isolde lugu on üks kõigi aegade suuremaid armastusdraamasid Shakespeare'i „Romeo ja Julia“ kõrval. Inspiratsiooni on Wagner ammutanud enda armastusest Mathilde Wesendoncki vastu, kes oli helilooja patrooni kaasa.

täielikult, seega oli täiesti endastmõistetav, et ka kostüümid kujundasime koos. Minu tööd ei saa vaadata eraldi, lavastaja kontseptsiooni visuaalseerimine nii kuliselt kui ka kostüümis oli huvitav protsess, nii huvitav, et sellest saaks kirjutada paksu raamatu. Vaataja saab ju kohe aru, kas lavastuse loojad hingavad ühte õhku või mitte. Wagneri kontrolletendusel tajusin, et sahtlits rahvast (v.a paar erandit, kes lahkusid demonstratiivselt) tuli Kuninga ideega kaasa, see oli võimas tunne. Ma ei oska kirjeldada valgust, aga just valgus on selle lavastuse visuaalne süda.

Valgusmeister Neeme Jõe nimi tasub meelde jätta, ta on tõeline ja tiitlit väärt. Estonia teatris on fantastilised õmblejad, nad kõik on lavastuse kaasautorid. Irmgard Vilsmaier on kuulsaim staar, keda olen riietanud. Esimesel kohtumisel kartsin, et primaadonna hakkab kapiiitsemata ja esitama isiklikku visiooni Isoldest, aga ei midagi sellist, vastupidi, ta kuulas mind sõnatult, vaatar kostüümikavandit ja noogutas: „Gut!“

Muusikaline juht: Arvo Volmer

Lavastaja: Neeme Kuningas

Dirigendid: Arvo Volmer, Jüri Alpernt, Mihhail Gerts
Kunstnik: Ervin Õunapuu
Peaosades: Heikki Siukola (Soomes), Peter Svensson (Austria), Irmgard Vilsmaier (Saksamaa), Heili Veskus, Rauno Elp, Atlan Karp (Vanemuine), Helen Lokuta, Juuli Lill jt

Allikas: Estonia teatri kodutehnik